

ตะแกรงน้ำ

Eriobotrya bengalensis (Roxb.) Hook.f.

วงศ์ ROSACEAE

ชื่อพื้นเมือง : จำปัดง,เซงเคง,ตะแกรงน้ำ,ปะองเทศ,เมียด,สีเสียดน้ำ

ไม้ต้น

ขนาดเล็กถึงกลาง ไม้ผลัดใบ เรือนยอดแน่น แตกกิ่งเจริญด้านข้าง มักมีหลายลำต้นจากโคน เปลือก สีน้ำตาลแดงถึงเทาเข้ม แตกไม่สม่ำเสมอ เป็นเกล็ดโดยมีช่องอากาศใหญ่ เปลือกในสีขาวหรือออกแดง เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มอย่างรวดเร็วเมื่อถูกเปลือก มีเส้นใย ใบ กว้าง 3-8 ซม. ยาว 8-18 ซม. พบน้อย กว้างได้ถึง 11 ซม. ยาวได้ถึง 30 ซม. รูปขอบขนานถึงไข่กลับแคบ หรือรูปใบหอกแกมรี ปลายทู่หรือเรียวแหลม โคนแคบ ขอบจักตื้นหรือจักหยาบ ใบอ่อนสีน้ำตาลแดง มีขนแน่นโดยเฉพาะบนเส้นใบ แก่นเนื้อคล้ายหนัง สีเขียวเข้มเป็นมันด้านบน เกลี้ยงทั้งสองด้าน หรือมีขนสีน้ำตาลกระจายบนเส้นกลางใบด้านล่างใบ แก่สีแดงสด เส้นใบชัด 7-10 เส้น ตรงไปยังขอบใบเป็นซี่ฟัน เส้นใบย่อยเป็นชั้นบันได ก้านใบยาว 1.5-2.5(4) ซม. หูใบกว้างได้ถึง 1 มม. ยาวได้ถึง 4 มม. เล็ก เห็นไม่ชัด ร่วงเร็ว ดอก กลีบเลี้ยงรูปโคนกลับ ปลายแยกเป็นแฉกรูปสามเหลี่ยม 5 แฉก ยาว 2-3 มม. แฉกตั้งตรงหรือบานออก มีขนสีสนิมแน่นด้านนอก ติดทนจนเป็นผล กลีบดอก 5 กลีบ กว้างประมาณ 4 มม. ยาวประมาณ 5 มม. รูปไข่กว้างถึงไข่กลับ โคนคล้ายก้าน ปลายกลม มักมีแฉง 2 แฉง เว้าเข้าใน บานออก ด้านนอกเกลี้ยง ด้านในมีขนเฉพาะที่โคนเกสรเพศผู้ มีประมาณ 20 อัน ยาวประมาณ 4 มม. จานฐานดอกสีเหลืองสด แก่สีแดงเข้ม รังไข่กึ่งใต้วงกลีบ (หรือใต้วงกลีบเมื่ออ่อน) มี 5 ช่อง ขนคล้ายขนแกะที่ปลาย ก้านเกสรเพศเมียมี 5(2-3) อัน ยาวประมาณ 2.5 มม. มีขน เชื่อมกันที่โคน ผล ขนาด 1.5-3 ซม. สีเขียวอมเทา แก่สีออกแดง ทรงรูปไข่ถึงรี หรือค่อนข้างทรงกลม ปลายมีกลีบเลี้ยงใหญ่ติดทน แก่ไม่แตก มีเนื้อและฉ่ำน้ำ มีผนังหุ้มเมล็ดบางอยู่ 1 อัน ภายในผนังมี 1(2) เมล็ด กลมใหญ่ พบบ่อยในป่าดิบ สูงได้ถึง 1750 ม. ส่วนมากบนป่าที่สูงในภาคใต้ แต่พบในป่าดิบที่ต่ำในภาคอื่นของไทย

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์ ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : <http://www.fca16mr.com/webblog/blog.php?id=632>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

